

Colegiul de disciplină și etică de pe lângă Consiliul Superior al Procurorilor

HOTĂRÂRE nr. 3-46/2023

mun. Chișinău

24 martie 2023

Colegiul de disciplină și etică de pe lângă Consiliul Superior al Procurorilor având în componența sa:

Președinte - Guțan Vladislav;

Membrii - Comerzan Victor, Lozan Alexandru, Cazacov Elena, Lazarev Octavian, Țurcan Pavel-societatea civilă, Televca Oleg-societatea civilă, raportor

examinând în ședință publică procedura disciplinară intentată în privința procurorului în Procuratura raionului Drochia, Oleg Rusu ca rezultat al îndeplinirii necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu, Colegiul,-

CONSTATĂ:

I. Partea introductivă a raportului:

Cu referire la înregistrarea sesizării:

La xx.xx.2022 procurorul-șef interimar al Secției judiciar-penale, Sergiu Bursacovschi, a sesizat Consiliul Superior al Procurorilor pe faptul pretinselor abateri disciplinare comise de către procurorul în Procuratura raionului Drochia, Oleg Rusu. Ulterior, conform competenței, sesizarea menționată *supra*, a fost redirecționată pentru verificare Inspecției procurorilor, unde a fost înregistrată la data de xx.xx.2023 fiindu-i acordat nr. de corespondență xxx.

Prin rezoluția inspectorului-șef al Inspecției procurorilor din xx.xx.2023, sesizarea menționată *supra* a fost repartizată pentru examinare inspectorului din cadrul Inspecției procurorilor, Mircea Roșioru.

Cu referire la condițiile de formă și conținut ale sesizării:

Sesizarea procurorului-șef interimar al Secției judiciar-penale, Sergiu Bursacovschi este depusă în limba română, conține elementele de bază necesare unui astfel de document, este semnată de autor. Din perspectiva art.40 din Legea nr.3/2016, având în vedere că se pun în verificare fapte ce rezultă din activitatea de aplicare a normelor de drept material (substanțial), constat că fapta ce urmează a fi verificată se încadrează în termenele de prescripție ale răspunderii disciplinare a procurorilor. Pe cale de consecință, sesizarea corespunde cerințelor de formă și conținut instituite prin Regulamentul privind conținutul și procedura de depunere a sesizării cu privire la abaterea disciplinară comisă de procuror, aprobat prin Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr. 12-240/16 din 29.09.2016.

Cu privire la termenul de verificare a sesizării: xx.xx.2023 - xx.xx.2023

II. Partea descriptivă a raportului:

Rezumatul sesizării:

Prin sentința Judecătoriei XXXXXX, sediul XXXXXX din xx.xx.2022, inculpatul XXXXXX a fost condamnat pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 172 alin.(2) lit.b) din Codul penal, la o pedeapsă cu închisoarea pentru un termen de 5

ani. Prin aplicarea art.90 din Codul penal, în privința numitului s-a hotărât suspendarea condiționată a executării pedepsei pentru o perioadă de probațiune de 5 ani.

La etapa dezbaterilor judiciare, acuzatorul de stat, procurorul în Procuratura raionului Drochia, Oleg Rusu, a solicitat instanței de judecată „[...] *A recunoaște vinovat pe cet. XXXXXX de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 172 alin.(2) lit.b) Cod penal și a-i stabili acestuia o pedeapsă sub formă de 5 ani închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.*

Conform art.90 Cod penal a suspenda executarea pedepsei în privința cet. XXXXXX cu stabilirea unui termen de probă de 5 ani.

A încasa din contul lui XXXXXX în folosul statului, cu titlul de cheltuieli judiciare, suma de XXXXXX, suportate la efectuarea expertizei XXXXXX.

Consider, că în caz, dacă instanța va cădea de acord cu poziția acuzatorului de stat privitor la felul și măsura de pedeapsă propusă inculpatului, ea va avea efectul scontat și va contribui la întărirea ordinii de drept în societate.

Sentința din xx.xx.2022 de condamnare a lui XXXXXX pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 172 alin. (2) lit. b) din Codul penal, nu a fost contestată, devenind astfel irevocabilă.

Studierea materialelor obținute în condițiile Ordinului Procurorului General nr. 2/21 din 02.01.2018 „cu privire la organizarea activității procurorilor în domeniul reprezentării învinuirii în instanțele judecătorești”, a permis a constata admiterea de către procurorul care a condus urmărirea penală și reprezentat învinuirea în instanța de judecată a erorilor la calificarea acțiunilor învinuitului/inculpatului, cât și aplicarea eronată a prevederilor legii penale și procesual penale.

Menționează autorul sesizării că, norma art. 172 alin.(2) lit.b) din Codul penal, incriminează fapta prejudiciabilă de „Homosexualitatea sau satisfacerea poftei sexuale în forme perverse, săvârșite prin constrângere fizică sau psihică a persoanei ori profitând de imposibilitatea acesteia de a se apăra sau de a-și exprima voința, săvârșite cu bună-știință asupra unui minor”, totodată, alin.(3) lit.a) al aceluiași articol, prevede răspunderea pentru ficțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2) care: a) au fost săvârșite asupra unei persoane despre care se știa cu certitudine că nu a atins vârsta de 14 ani”.

În context, opinează autorul sesizării că procurorul Oleg Rusu, în procesul de conducere a urmăririi penale și de reprezentare a învinuirii în cauza penală de acuzare a lui XXXXXX, a interpretat și aplicat incorect atât prevederi legale (art.7 alin.(1), 14 alin.(1), 15, 51 alin. (1) și 113 alin.(1) din Codul penal), cât și recomandări formulate în Hotărârea explicativă a Plenului Curții Supreme de Justiție nr.17 din 07.11.2005 „despre practica judiciară în cauzele din categoria infracțiunilor privind viața sexuală” (pct.7, 8, 9 și 16).

Studiul actelor de procedură ale cauzei penale de acuzare a inculpatului XXXXXX, a constatat că, urmărirea penală în cauza nr. XXXXXX a fost începută la xx.xx.2021 de către organul de urmărire penală al Inspectoratului de Poliție XXXXXX, în temeiul bănuielii rezonabile privind săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 172 alin.(2) lit.b) din Codul penal.

La xx.xx.2021, în privința lui XXXXXX a fost emisă ordonanța privind punerea sub învinuire, astfel, acțiunile numitului, au fost încadrate juridic potrivit art. 172 alin.(2) lit. b) din Codul penal, acțiuni violente cu caracter sexual, adică

homosexualitatea și satisfacerea poftelor sexuale în forme perverse, săvârșite prin constrângere fizică sau psihică a persoanei, profitând de imposibilitatea acesteia de a se apăra și de a-și exprima voința săvârșite cu buna-știință asupra unui minor.

Potrivit învinuirii formulate în rechizitoriu se stabilește că, [...].

La xx.xx.2022, procurorul Rusu Oleg a perfectat rechizitoriul prin care a sesizat Judecătoria Drochia, sediul Central, în vederea examinării cauzei penale în fond.

Analizându-se conținutul învinuirii, autorul sesizării a stabilit că procurorul de caz nu a indicat asupra faptului că XXXXXX a comis faptele infracționale în calitate de XXXXXX (*circumstanțe constatate din probatoriul cauzei penale*), dar totodată, a indicat că faptele infracționale au fost săvârșite în privința [...]. Aspectele neindicate în învinuirea formulată în rechizitoriu, cu referire la calitatea subiectului și a victimei, prezintă importanța în procesul de individualizare a pedepsei penale, cât și la calificarea faptei. Pune în evidență autorul sesizării, că raportând data comiterii infracțiunii la vârsta lui XXXXXX, se constată că, în acea perioadă, numitul avea xx.

Astfel, pe parcursul procesului penal s-a stabilit cu certitudine faptul că XXXXXX a acționat în calitate de *membru de familie*, cunoscând vârsta XXXXXX or, potrivit declarațiilor cet. XXXXXX, reprezentant legal al părții vătămate, se concluzionează [...].

Reieșind din cele indicate, eroarea de fapt (*posibilă în anumite cazuri speciale și în împrejurări concrete specifice, în care făptuitorul și-a putut eventual forma convingerea că victima are o altă vârstă*) a lui XXXXXX cu privire la vârsta victimei XXXXXX, se exclude.

Respectiv, prin ignorarea prevederilor art.113 alin.(1) din Codul penal, procurorul, la etapa urmăririi penale, a calificat vădit ilegal acțiunile lui XXXXXX potrivit art.172 alin.(2) lit.b) din Codul penal, faptă penală ce potrivit art.16 alin.(4) din Codul penal, se califică ca gravă.

Corect, procurorul Oleg Rusu urma să califice juridic fapta infracțională potrivit art.172 alin.(3) lit.a) din Codul penal și anume „*Homosexualitatea sau satisfacerea poftelor sexuale în forme perverse, săvârșite prin constrângere fizică sau psihică a persoanei ori profitând de imposibilitatea acesteia de a se apăra sau de a-și exprima voința care au fost săvârșite asupra unei persoane despre care se știa cu certitudine că nu a atins vârsta de 14 ani*”, cu reținerea la calificare a modalității normative corespunzătoare de comitere a laturii obiective, cât și a agravantei săvârșite asupra unui membru de familie, faptă ce potrivit art. 16 alin. (6) din Codul penal se califică ca excepțional de gravă.

Încă la etapa urmăririi penale, procurorul Rusu urma să facă uz de instituția schimbării acușării, reglementată de art.283 alin.(1) din Codul de procedură penală, în vederea calificării corecte a acțiunilor în baza art.172 alin.(3) lit.a) Cod penal.

Schimbarea acușării la etapa urmăririi penale (*art.283 alin.(1) din Codul de procedură penală*) și implicit, incriminarea lui XXXXXX comiterea infracțiunii prevăzute de art.172 alin.(3) lit.a) din Codul penal (*infracțiune excepțional de gravă*), nu ar fi permis aplicarea de către instanța de judecată a condamnării cu suspendarea condiționată a executării pedepsei potrivit art.90 din Codul penal, având în vedere prohibiția aplicării respectivei instituții reieșind din alineatul (4) al acestui articol.

Constată autorul sesizării că aplicarea unei pedepse sub formă de închisoare cu

executare, ar fi contribuit la realizarea scopului legii penale, și implicit, scopul pedepsei penale, astfel încât prin raportul infracțiune - proporționalitate a pedepsei, XXXXXX ar fi conștientizat gravitatea acțiunilor infracționale, respectiv, prin aplicarea unei pedepse sub formă de închisoare cu executare s-ar fi contribuit nu doar la restabilirea echității sociale, corectarea și resocializarea condamnatului, dar și la apărarea drepturilor, libertăților și proprietății persoanei împotriva infracțiunii, precum și la prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

Inacțiunea procurorului, a determinat instanța de judecată ca, în contextul prevederilor art.325 alin.(1) din Codul de procedură penală, să nu poată depăși limitele învinuirii formulate în rechizitoriu și să dispună condamnarea inculpatului XXXXXX doar pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.172 alin.(2) lit.b) din Codul penal.

Menționează autorul sesizării că procurorul O.Rusu a acționat în cunoștință de cauză atunci când a calificat eronat acțiunile inculpatului or, în cadrul rechizitoriului, a făcut analiza juridico-penală a elementelor componente de infracțiune și a menționat că, citez: [...].

În circumstanțele date, se atestă comiterea de către procurorul în Procuratura raionului Drochia, Rusu Oleg, la conducerea urmăririi penale și reprezentarea învinuirii în instanța de judecată, în cauza penală nr. XXXXXX, a abaterilor disciplinare prevăzute de art.38 lit.a), b) și e) din Legea nr.3/2016 cu privire a Procuratură.

Acuzația disciplinară constatată de inspector

Urmărirea penală în cauza nr.XXXXXX a fost începută la xx.xx.2021 de către organul de urmărire penală al Inspectoratului de Poliție XXXXXX, în temeiul bănuielii rezonabile privind săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.172 alin.(2) lit. b) din Codul penal.

Temei pentru începerea urmăririi penale a servit plângerea cet. XXXXXX - XXXXXX, recunoscută ulterior în calitate de reprezentant legal al acestuia.

Inițial, conducerea urmăririi penale în cauza nr. XXXXXX a fost dispusă procurorului în Procuratura raionului XXXXXX, XXXXXX.

La xx.xx.2021 XXXXX a fost audiat în calitate de bănuțit. Deși în partea introductivă a procesului-verbal este menționat că bănuțitul vinovăția o recunoaște, din declarațiile făcute, nu rezultă nici un element de infracțiune, or potrivit [...].

La xx.xx.2021 prin ordonanța procurorului ierarhic superior, pe caz a fost format un grup de conducători ai urmăririi penale, format din procurorul XXXXXX și procurorul în Procuratura raionului Drochia, Oleg Rusu, ultimul fiind desemnat și conducător al grupului.

La expirarea termenului de 3 luni de menținere în calitate de bănuțit a lui XXXXXX, prin ordonanța procurorului în Procuratura raionului Drochia, Oleg Rusu din xx.xx.2021, XXXXXX a fost pus sub învinuire.

Fapta reținută de dl procuror Rusu, ca pretins a fi comisă de către XXXXXX, a fost redată în partea descriptivă a ordonanței, după cum urmează: [...].

Fapta menționată *supra*, a fost calificată de dl procuror Rusu în baza art.172 alin.(2) lit.b) din Codul penal - *Acțiuni violente cu caracter sexual, adică homosexualitatea și satisfacerea poftelor sexuale în forme perverse, săvârșite prin constrângere fizică sau psihică a persoanei, profitând de imposibilitatea acesteia de a se apăra și de a-și exprima voința săvârșite cu buna-știință asupra unui minor.*

Potrivit datelor procesului-verbal de audiere în calitate de învinuit din xx.xx.2021, XXXXXX a declarat că, citez: [...].

În continuare, la xx.xx.2022, în temeiul demersului procurorului Oleg Rusu din xx.xx.2022 și cu participarea Dânsului, partea vătămată, XXXXXX, a fost audiată în fața judecătorului de instrucție, în condițiile art.110¹ Cod de procedură penală.

Din declarațiile părții vătămate XXXXXX, este constatat, în afara oricăror dubii, că: [...].

Conform raportului de expertiză psihiatrică-psihologică judiciară primară, complexă, în condiții de ambulator, a XXXXXX, potrivit *spuselor persoanei examinate* [...]. Din concluziile aceluiași raport, se desprind următoarele teze: [...]

La xx.xx.2022, prin ordonanța procurorului ierarhic superior, grupul de conducători ai urmăririi penale format anterior pe caz, a fost completat cu un nou procuror - procurorul în Procuratura raionului XXXXXX, XXXXXX (n.a. *-pretinde dl procuror Rusu că dna procuror XXXXXX ar fi refuzat gestionarea acestui dosar, pe motiv că nu erau acumulate suficiente probe*), procurorul în Procuratura raionului Drochia, Oleg Rusu rămânând în continuare conducător al grupului.

În continuare, la xx.xx.2022, în circumstanțe neclare, între procurorul în Procuratura raionului Drochia, Oleg Rusu, pe de o parte și învinuitul XXXXXX și apărătorul său, pe de altă parte, a fost încheiat acord de recunoaștere a vinovăției. De menționat că, la etapa semnării acordului de recunoaștere a vinovăției, învinuitul era ancorat la declarațiile sale date în calitate de bănuit, când nu a recunoscut vinovăția, iar la audierea în calitate de învinuit din xx.xx.2021, deși declarase că recunoaște vinovăția, făcuse precizarea că „*susține declarațiile depuse la urmărirea penală în calitate de bănuit*”.

Tot la xx.xx.2022, dl procuror Rusu Oleg a întocmit rechizitoriul și la xx.xx.2022 a sesizat Judecătoria XXXXXX, sediul XXXXXX, în vederea examinării cauzei penale în fond.

În ședința de judecată din xx.xx.2022, prin încheiere protocolară, a fost admisă cererea acuzatorului de stat O.Rusu, susținută de inculpat și apărătorul acestuia, de a examina cauza penală de acuzare a lui XXXXXX în procedura specială a acordului de recunoaștere a vinovăției. Admiterea cererii menționate *supra* de către instanța de judecată, pe lângă clarificarea chestiunilor obligatorii reglementate în alin.(2)-(6) ale art.506 Cod de procedură penală (n.a. — *care au un caracter general*), a fost întemeiată pe declarațiile inculpatului, care, în continuare, vor fi redată în întregime: [...]

În dezbaterile judiciare, acuzatorul de stat, Oleg Rusu, a solicitat instanței de judecată „[...] *A recunoaște vinovat pe cet. XXXXXX de comiterea infracțiunii prevăzute de art.172 alin.(2) lit.b) Cod penal și a-i stabili acestuia o pedeapsă sub formă de 5 ani închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. Conform art.90 Cod penal a suspenda executarea pedepsei în privința cet. XXXXXX cu stabilirea unui termen de probă de 5 ani. A incasa din contul XXXXXX în folosul statului cu titlul de cheltuieli judiciare suma de XXXXX suportate la efectuarea expertizei XXXXXX [...]*”.

Prin sentința Judecătoriei XXXXXX, sediul XXXXXX din xx.xx.2022, inculpatul XXXXXX a fost condamnat pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute la art.172 alin.(2) lit.b) din Codul penal, la o pedeapsă cu închisoarea pentru un termen de 5 ani. Prin aplicarea art.90 din Codul penal, în privința numitului s-a suspendat condiționat

executarea pedepsei pentru o perioadă de probațiune de 5 ani.

Sentința de condamnare a lui XXXXXX din xx.xx.2022, a devenit irevocabilă la xx.xx.2022, prin neatacare.

Poziția procurorului tras la răspundere disciplinară în raport cu acuzația disciplinară adusă

Precizează dl procuror Rusu că, urmărirea penală în cauza de învinuire a lui XXXXXX s-a aflat în conducere la trei procurori ai Procuraturii raionului XXXXXX, XXXXXX, XXXXXX și a sa, dintre care, primii doi au refuzat să conducă urmărirea penală pe această cauză penală. Inițial, cazul a fost unul de rezonanță, cu diferite plângeri pe la mai multe instanțe, fapt care a dus la transmiterea cauzei penale de la procurorul XXXXXX către dumnealui. Personal, și-a asumat riscul și a expediat cauza penală în instanță, unde, după părerea sa, a obținut o bună sentință de condamnare.

Ulterior, odată cu evoluția urmăririi penale, după ce a luat cunoștință cu acțiunile întreprinse, reprezentantul legal al XXXXXX și-a modificat cardinal poziția. Aceeași situație este valabilă și cu privire la declarațiile victimei XXXXXX, care audiată în condițiile speciale prevăzute de art.110¹ CPP, a negat careva comitere a infracțiunii de către XXXXXX. În sprijinul acestei poziții vine și concluzia raportului de expertiză XXXXXX a XXXXXX, prin care indică că [...]. Respectiv, concluzia de expertiză vine să întărească probatoriul la lipsa a careva acțiuni perverse din partea cet. XXXXX.

Opinează dl procuror Rusu că, unica probă care vine în contraargument, este poziția însăși a făptuitorului XXXXXX, care în calitatea sa de bănuit, învinuit și inculpat a recunoscut vina și a încheiat în acest sens și acord de recunoaștere a vinovăției, pe care, ulterior, instanța de judecată l-a acceptat. Respectiv, având astfel de dilemă și probatoriul acumulat, a expediat cauza penală dată în instanță, pe norma penală pe care a fost pornită cauza penală, fără careva modificări în sensul agravării.

Pe de altă parte, a menționat că inculpatul XXXXXX este născut la XXXXXX și, respectiv, la moment examinării cauzei penale a trecut de vârsta de xx de ani. În ședință de judecată a apărut cu greutate, având probleme [...].

În aceste condiții, a concluzionat dl procuror Rusu că, careva pericol social vis-a-vis de condamnatul XXXXXX lipsește. Mai cu seamă, că după finalizarea examinării cauzei penale atât XXXXXX, cât și reprezentantul său legal, precum și condamnatul au rămas mulțumiți de soluție, precum și că conflictul inițial de la începerea urmăririi penale a fost depășit. La fel, după părerea sa, soluția adoptată a avut și efect educativ bun și de preîntâmpinare de comitere a altor infracțiuni, precum că o persoană XXXXXX de xx, în următorii 5 ani - termen de probă de comitere a oricărei infracțiuni sau contravenții, riscă să execute real pedeapsa închisorii și nerepetării a acelorași împrejurări.

Mijloace financiare sau alte beneficii pe caz nu a primit și nu i s-au propus.

În procesul verificării faptelor privind pretinsa abatere disciplinară, procurorul Oleg Rusu nu a solicitat administrarea anumitor probe.

Cadrul legal pertinent încălcat

Codul penal

art.14 alin.(1) - Infracțiunea este o faptă (acțiune sau inacțiune) prejudiciabilă, prevăzută de legea penală, săvârșită cu vinovăție și pasibilă de pedeapsă penală.

art. 51 alin.(1) - temeiul real al răspunderii penale îl constituie fapta prejudiciabilă

săvârșită, iar componența infracțiunii, stipulată în legea penală, reprezintă temeiul juridic al răspunderii penale.

art. 15 - gradul prejudiciabil al infracțiunii se determină conform semnelor ce caracterizează elementele infracțiunii: obiectul, latura obiectivă, subiectul și latura subiectivă.

art.7 alin.(1) - la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei ce atenuează ori agravează răspunderea penală.

art. 113 alin.(1) - se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componenței infracțiunii, prevăzute de norma penală, iar potrivit alin. (2) - calificarea oficială a infracțiunii se efectuează la toate etapele procedurii penale de către persoanele care efectuează urmărirea penală”.

art.133¹ Prin membru de familie se înțelege: lit.a) în condiția de conlocuire: ..., rudele,...; lit.b) în condiția de locuire separată: ..., rudele, ...

art. 134 alin.(4) Rude apropiate sînt..., bunicii și nepoții lor.

art. 172 alin.(2) lit.b) - Homosexualitatea sau satisfacerea poftelor sexuale în forme perverse, săvârșite prin constrîngere fizică sau psihică a persoanei ori profitînd de imposibilitatea acesteia de a se apăra sau de a-și exprima voința, săvârșite cu bună-știință asupra unui minor, se pedepsesc cu închisoare de la 5 la 12 ani.”, alin.(3) lit.a) acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2) care au fost săvârșite asupra unei persoane despre care se știa cu certitudine că nu a atins vîrsta de 14 ani, se pedepsesc cu închisoare de la 10 la 20 de ani sau cu detențiune pe viață.”.

art.16 alin.(4) Infracțiuni grave se consideră faptele pentru care legea penală prevede pedeapsa maximă cu închisoare pe un termen de pînă la 12 ani inclusiv. alin.(6) Infracțiuni excepțional de grave se consideră infracțiunile săvârșite cu intenție pentru care legea penală prevede detențiune pe viață.

art.90 alin.(4) Persoanelor care au săvârșit infracțiuni deosebit de grave și excepțional de grave, ..., condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei nu se aplică.

Codul de procedură penală

art.6 pct.33) *probe* - elemente de fapt, dobîndite în modul prevăzut de prezentul cod, ce servesc la constatarea împrejurărilor care au importanță pentru justa soluționare a cauzei penale; pct.34) *probe pertinente* - probe care au legătură cu cauza penală; pct.35) *probe concludente* - probe pertinente care influențează asupra soluționării cauzei penale; pct.36) *probe utile* - probe concludente care, prin informațiile pe care le conțin, sînt necesare soluționării cauzei;

art.63 alin.(1) - bănuitul este persoana fizică față de care există anumite probe că a săvârșit o infracțiune pînă la punerea ei sub învinuire.

art.100 alin.(4) Toate probele administrate în cauza penală vor fi verificate sub toate aspectele, complet și obiectiv. Verificarea probelor constă în analiza probelor administrate, coroborarea lor cu alte probe, administrarea de noi probe și verificarea sursei din care provin probele, în conformitate cu prevederile prezentului cod, prin procedee probatorii respective.

art.101 alin.(1) Fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al

pertinenței, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor. alin.(2) Reprezentantul organului de urmărire penală sau judecătorul apreciază probele conform propriei convingeri, formate în urma examinării lor în ansamblu, sub toate aspectele și în mod obiectiv, călăuzindu-se de lege.

art.281 alin.(1) Dacă, ..., procurorul consideră că probele acumulate sînt concludente și suficiente, el emite o ordonanță de punere sub învinuire a persoanei. alin.(2) ordonanța de punere sub învinuire trebuie să cuprindă:...; formularea învinuirii cu indicarea datei, locului, mijloacelor și modului de săvîrșire a infracțiunii și consecințele ei, caracterului vinei, motivelor și semnelor calificative pentru încadrarea juridică a faptei, circumstanțelor în virtutea cărora infracțiunea nu a fost consumată în cazul pregătirii sau tentativei de infracțiune, mențiunea despre punerea persoanei respective sub învinuire în calitate de învinuit în această cauză conform articolului, alineatului și literei articolului din Codul penal care prevăd răspunderea pentru infracțiunea comisă.

art.283 alin.(1) Dacă, în cursul urmăririi penale, apar temeieri pentru schimbarea sau completarea acuzării înaintate învinuitului, procurorul este obligat să înainteze învinuitului o nouă acuzare sau să o completeze pe cea anterioară în conformitate cu prevederile articolelor respective din prezentul cod.

art. 291 pct.1) lit.b) Dacă procurorul constată că au fost respectate dispozițiile prezentului cod privind urmărirea penală, că urmărirea penală este completă, că există probe suficiente și legal administrate, atunci cînd din materialele cauzei rezultă că fapta există, că a fost constatat făptuitorul și că acesta poartă răspundere penală, dacă făptuitorul a fost pus sub învinuire în cursul urmăririi penale, întocmește rechizitoriul prin care dispune trimiterea cauzei în judecată.

art.325 alin.(1) Judecarea cauzei în primă instanță se efectuează numai în privința persoanei puse sub învinuire și numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu.

art.389 alin.(1) Sentința de condamnare se adoptă numai în condiția în care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvîrșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată.

Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr.17 din 07.11.2005, despre practica judiciară în cauzele din categoria infracțiunilor privind viața sexuală

Pct.1. ... în sensul legii penale are importanță interpretarea următoarelor noțiuni: lit.b) *homosexualitatea* reprezintă actul sexual dintre persoane, avînd aceeași apartenență sexuală;

lit.c) *satisfacerea poftei sexuale în forme perverse* reprezintă practicarea de acte sexuale nefirești, care urmăresc scopul satisfacerii instinctului sexual prin diferite procedee (analo-genitale, oralo-genitale, oralo-anale), între persoane avînd apartenența sexuală diferită.

Pct.7. Dacă ... acțiunile violente cu caracter sexual au fost săvîrșite în prezența mai multor circumstanțe agravante, prevăzute la diferite alineate ale art.... 172 CP, atunci, în absența concursului real de infracțiuni, faptele se califică numai potrivit aceluși alineat al art... 172 CP care prevede o sancțiune mai severă. Totodată, în partea descriptivă a sentinței este necesar a fi nominalizate toate circumstanțele agravante ale faptei.

Pct.8. Răspunderea pentru violul sau acțiunile violente cu caracter sexual, săvârșite cu bună-știință asupra unui minor ori asupra unei persoane despre care se știa cu certitudine că nu a atins vârsta de 14 ani, poate surveni numai dacă făptuitorul cunoștea cu certitudine vârsta victimei (din maniera de conduită a acesteia, din aspectul ei exterior sau din alte surse). Eroarea de fapt cu privire la vârsta victimei, posibilă în anumite cazuri speciale și în împrejurări concrete specifice, în care făptuitorul și-a putut eventual forma convingerea că victima are depășită vârsta de 14 sau 18 ani atunci când aceasta este dovedit, se exclude imputarea acestui semn calificativ (vârsta victimei este cu puțin sub 14 sau 18 ani, iar datorită proceselor de accelerare arată mai în vârstă).

Pct.9. La încadrarea acțiunilor, conform prevederilor ... art. 172 alin.(2) lit.b²) Cod penal, ca viol sau acțiuni violente cu caracter sexual, săvârșite asupra unui membru de familie, se va ține cont de dispozițiile art.133¹ Cod penal, în redacția Legii nr. 196/2016, care stabilește că prin membru de familie se înțelege: a) în condiția de conlocuire: persoanele aflate în căsătorie, în divorț, sub tutelă și curatelă, rudele, afinii lor, soții rudelor, persoanele aflate în relații asemănătoare aceloră dintre soți (concubinaj) sau dintre părinți și copii; b) în condiția de locuire separată: persoanele aflate în căsătorie, în divorț, rudele, afinii lor, copiii adoptivi, persoanele aflate sub curatelă, persoanele care se află ori s-au aflat în relații asemănătoare aceloră dintre soți (concubinaj).

Pct.16. ... La calificarea acțiunilor violente cu caracter sexual, săvârșite asupra unei persoane, despre care se știa, cu certitudine, că nu a împlinit vârsta de 14 ani (art.172 alin.(3) lit.a) Cod penal) urmează să se stabilească, în mod obligatoriu: 1) că victima nu a atins vârsta de 14 ani și 2) că făptuitorul, la momentul săvârșirii infracțiunii, știa, cu certitudine, că minorul nu a împlinit vârsta de 14 ani.

Probatoriul care întemeiază acuzația în materie disciplinară [...]

Fundamentare disciplinară

a) pe dimensiunea de urmărire penală:

- *Cu referire la precizia și plenitudinea acuzației*

Studiul ordonanței de punere sub învinuire din data de xx.xx.2021, denotă că actul procedural menționat este de o calitate sub orice critică, or, contrar art.282 alin.(2) Cod de procedură penală, în aceasta nu se conțin elemente esențiale pe care ar trebui să le includă un asemenea act procedural: caracterul vinei, motivul săvârșirii infracțiunii. Mijloacele, modul de săvârșire a infracțiunii și consecințele infracțiunii sunt redată sumar și voalat.

Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, pe platforma art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în raport cu noțiunea de „acuzație în materie penală”, sunt relevante următoarele aspecte:

- „Sfera de aplicare a art. 6 § 3 lit. a) trebuie apreciată, în special, în lumina dreptului mai general la un proces echitabil, garantat la art. 6 § 1 din Convenție. În materie penală, o informare precisă și completă cu privire la acuzațiile aduse unui inculpat și, prin urmare, cu privire la încadrarea juridică pe care instanța ar putea să o rețină împotriva acestuia, este o condiție esențială a echității procedurii [Pelissier și Sassi împotriva Franței (Hotărârea Marii Camere din 25.03.1999), pct. 52; *Sejdovic împotriva Italiei* (Hotărârea Marii Camere din 01.03.2006), pct. 90].

- Există o legătură între literele a) și b) ale art. 6 § 3, iar dreptul de a fi informat

cu privire la natura și cauza acuzației trebuie să fie analizat în lumina dreptului acuzatului de a-și pregăti apărarea [Pelissier și Sassi împotriva Franței (MC), pct. 54; Dallos împotriva Ungariei, pct. 47].

- Art. 6 § 3 lit. a) exprimă necesitatea acordării unei atenții deosebite notificării persoanei în cauză cu privire la „acuzația” care i se aduce. Actul de acuzare joacă un rol hotărâtor în trimiterea în judecată: de la comunicarea acuzațiilor, persoana învinuită este oficial înștiințată în scris cu privire la baza juridică și factuală a acuzațiilor care i se aduc [Hotărârea în cauza Kamasinski împotriva Austriei din 19.12.1989, pct. 79; Pelissier și Sassi împotriva Franței (anterior citată), pct. 51].

- Art. 6 § 3 lit. a) din Convenție recunoaște acuzatului dreptul de a fi informat nu numai cu privire la „cauza” acuzației, adică faptele materiale de care este acuzat și pe care se bazează acuzația, dar și la „natura” acuzației, adică încadrarea juridică a faptelor în cauză (Hotărârea în cauza Mattoccia împotriva Italiei din 25.07.2000, pct. 59; Hotărârea în cauza Penev împotriva Bulgariei, din 7 ianuarie 2010, pct. 33 și 42).

- Obligația de informare a acuzatului revine în întregime acuzării și nu poate fi respectată pasiv, prin furnizarea unor informații fără avertizarea apărării (Mattoccia împotriva Italiei (anterior citată), pct.65; Chichlian și Ekindjian împotriva Franței, pct.71).

- *Cu referire la analiza deficitară a probelor rezultate din declarațiile lui XXXXXX și neînălăturarea dubiilor*

- Din declarațiile lui XXXXXX, date în cadrul urmăririi penale, nu rezultă săvârșirea infracțiunii incriminate de către acesta. Simpla mențiune că recunoaște vinovăția, nu este de natură să asigure conceptul de „pertinență și suficiență” a probelor, pentru formularea unei acuzații în materie penală. Probele acumulate de organul de urmărire penală și procurorul conducător al urmăririi penale, atât la etapa punerii sub învinuire a persoanei, cât și posterior acestui eveniment procesual, nu au probat în vreun fel săvârșirea vreo unei infracțiuni și, mai mult de atât, că această faptă ar fi fost comisă anume de către făptuitor.

- Dincolo de această constatare, am stabilit că în cadrul urmăririi penale, cu excepția primei audieri a reprezentantului legal al victimei XXXXXX, nu au fost administrate alte probe care să confirme învinuirea adusă.

- Mai mult ca atât, din declarațiile XXXXXX, cât și parțial din declarațiile lui XXXXXX, rezultă că [...].

- *Cu referire la natura acuzației aduse autorului infracțiunii*

În ipoteza în care procurorul de caz, dl O.Rusu, ar fi rămas ancorat în accepțiunea încadrării acțiunilor făptuitorului în baza art.172 din Codul penal, este de neînțeles înacțiunea sa în efectuarea unei aprecieri juridice a calificativului prevăzut la mai multe componente de infracțiune prevăzute în Capitolul IV a Părții Speciale a Codului penal, în particular agravanta „*acțiuni săvârșite asupra unei persoane despre care se știa cu certitudine că nu a atins vârsta de 14 ani*”. Or, din lucrările cauzei penale, este cert că [...]. În speță, dl procuror Rusu a ezitat să motiveze de ce agravanta în cauză nu se pliază pe circumstanțele speței și, aparent, ilegal nu a reținut- o.

Suplimentar, deficiențe au fost constatate și în partea ce ține de alte elemente, ca și parte a puzzle-ului de calificare a acțiunilor făptuitorului. Astfel, nu este clară calificarea acțiunilor lui XXXXXX din următoarele perspective: [...]

- *Cu referire la omisiunea procurorului de a interveni pentru completarea/schimbarea acuzației*

În conformitate cu prevederile art.113 alin.(2) din Codul penal, calificarea oficială a infracțiunii se efectuează la toate etapele procedurii penale de către persoanele care efectuează urmărirea penală și de către judecători.

Omisiunea aprecierii juridice a calificării acțiunilor făptuitorului XXXXXX, prin prisma remarciilor ante-menționate, a generat situația în care învinuirea adusă să fie una incompletă. Astfel, deși obligat să intervină în conformitate cu prevederile art. 283 alin.(1) Cod de procedură penală, din graba de a deferi justiției cauza penală, dl procuror Rusu a omis să realizeze acest exercițiu.

- *Cu referire la probatoriul contradictoriu și dubiile neînlăturate*

Potrivit art.8 alin.(3) Cod de procedură penală, concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate, în condițiile prezentului cod, se interpretează în favoarea bănuțului, învinuitului, inculpatului.

Pe acest fundal, procurorul de caz a avut obligația pozitivă de a verifica, prin mijloace probatorii legale, de ce au apărut divergențele între declarațiile făcute de martori, victimă, dacă au fost exercitate presiuni sau victima a fost convinsă în vreun alt mod să renunțe la poziția sa.

- *Cu referire la încheierea acordului de recunoaștere*

Din lucrările cauzei administrate până la data de xx.xx.2022, nu rezulta o poziție certă a învinuitului XXXXXX de recunoaștere a vinovăției. Simpla declarație de recunoaștere a vinovăției, în lipsa declarațiilor făcute în acest sens, este contrară atât literei, cât și spiritului acestui institut procesual.

Pe de altă parte, situația juridică de a accepta și semna un acord de recunoaștere a vinovăției, fără a recepționa declarații de la persoana cu care se încheie acesta (acordul), poate fi o capcană întinsă de partea apărării, or este de notorietate, că pe platformă judiciară, inculpatul poate să renunțe la acest acord de recunoaștere a vinovăției și să opteze asupra modului de judecare a cauzei în procedură generală. În lipsa altor probe ce să susțină acuzația oficială și fără declarații ale învinuitului în care să fie descrise complet acțiunile/inacțiunile infracționale (n.a. - *lipsește fundamentul pentru realizarea exercițiului de coroborare a probelor*), probabilitatea obținerii unei condamnări este pusă sub semnul întrebării.

b) pe dimensiunea de judecare a cauzei penale

- *Cu referire la pasivitatea acuzatorului de stat Oleg Rusu la judecarea cauzei penale de acuzare a lui XXXXXX*

- Din conținutul procesului-verbal al ședinței de judecată din xx.xx.2022, rezultă că la cererea acuzatorului de stat O.Rusu, după audierea opiniei părților, instanța a acceptat judecarea cauzei penale în procedura acordului de recunoaștere a vinovăției. În procesul de audiere a inculpatului, deși acesta nu a făcut nici o declarație cu privire la modul de săvârșire a infracțiunii, acuzatorul de stat nu a adresat inculpatului nici o întrebare în acest sens, „mulțumindu-se” cu poziția inculpatului de „recunoaștere a vinovăției”. O atare abordare de examinare judiciară a unui caz penal, echivalează cu nesoluționarea fondului cauzei de către instanța de judecată. În această ordine de idei, odată nesoluționat fondul cauzei penale, rezultă că pe caz, instanța de judecată a

pronunțat o hotărâre total nemotivată și, pe cale de consecință, contrară prevederilor art.6 din Convenție. În oglindă cu soluția instanței de judecată, este și poziția scrisă a acuzatorului de stat expusă la etapa dezbaterilor judiciare or, în pofida faptului că dosarul penal s-a judecat în procedura acordului de recunoaștere a vinovăției, în cuvântarea procurorului O.Rusu nu este reflectată nici într-un fel poziția inculpatului.

- În altă ordine de idei, punctez și asupra faptului că judecarea cauzei în procedura simplificată, a generat situația juridică ca instanța să nu poată depăși limitele învinuirii înaintate inculpatului (*art. 325 alin.(1) Cod de procedură penală*), învinuire cu care a fost sesizată prin rechizitoriu. Din aceste considerente, punerea eventuală în discuție a prezentei, în speță, a agravantei de la art.172 alin.(3) lit.a) Cod „*acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2) care au fost săvârșite asupra unei persoane despre care se știa cu certitudine că nu a atins vârsta de 14 ani*”, a fost imposibilă.

- Tot pe această platformă, în ordinea șirului logic al evenimentelor, este de menționat că, în funcție de reținerea în actul de învinuire a agravantei menționate *supra*, este și aspectul cheie legat de eventuala pedeapsă penală pe care o risca inculpatul. Or, în ipoteza incriminării agravantei, infrațiunea reținută în sarcina inculpatului urma a fi clasificată ca fiind excepțional de gravă, iar în consecință, dispunerea suspendării executării condiționate a acesteia pe anumite perioade de probațiune, era inadmisibilă (*art.90 alin.(4) Cod penal*).

- *Cu referire la calitatea sentinței și neexercitarea obligației de a interveni cu recurs*

Împotriva hotărârilor judecătorești ilegale, acuzatorii de stat au obligația de a declanșa, în condițiile legii, exercitarea căilor ordinare de atac. În corespundere cu prevederile art.389 alin.(1) Cod de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă numai în condiția în care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infrațiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată. Așa cum am menționat în compartimentele anterioare, sentința în privința inculpatului XXXXXX este una ilegală, or prin aceasta nu s-a soluționat fondul cauzei.

Celelalte capete de încălcări identificate, sunt chestiuni conexe fondului cauzei penale și care se află în legătură directă de cauzalitate cu omisiunile admise de dl procuror Rusu la investigarea și judecarea cauzei penale.

Informații relevante care caracterizează personalitatea și cariera procurorului tras la răspundere disciplinară

După ce în perioada xx.xx.2000 — xx.xx.2002 a exercitat funcția de procuror, domnul Oleg Rusu a fost reangajat în organele Procuraturii la xx.xx.2015. Pe parcursul carierei, dl Rusu a deținut doar funcții de execuție. Pe parcursul activității a fost încurajat de mai multe ori. Sancțiunea disciplinară aplicată prin Hotărârea Colegiului de disciplină și etică din xx.xx.2019 este stinsă.

Latura subiectivă a abaterii disciplinare

Potrivit art.38¹ alin.(2) din Legea nr.3/2016, se consideră că a fost săvârșită cu *neglijență gravă* o abatere disciplinară în cazul în care procurorul a admis o încălcare a unor norme de drept material ori procesual ... considerând neîntemeiat că această consecință prejudiciabilă nu se va produce. Lipsa de previziune manifestată de procuror trebuie să fie inexplicabilă din punctul de vedere al unui profesionist în domeniul dreptului și să nu aibă nici o legătură cu particularitățile situației concrete care ar face-

o înțelesă. Aici pun în evidență experiența de peste x a procurorului O.Rusu. în concluzie, maniera în care a acționat în procesul de gestionare a fazei de urmărire penală și, ulterior, în cea de reprezentare a învinuirii în instanța de judecată, denotă că din perspectiva laturii subiective, această abatere a fost comisă din neglijență gravă, or procurorul a mizat neîntemeiat pe faptul că eventualele consecințe prejudiciabile nu se vor produce.

Încadrarea juridică disciplinară a abaterii în baza literei concrete din art.38 din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură

Acțiunile sau, după caz, inacțiunile procurorului Oleg Rusu, în mod disciplinar, se încadrează juridic în baza art.38 din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, după indicii calificativi:

lit.a) - îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu (*în partea ce ține de diligența necesară pentru investigarea calitativă a cauzei penale, aprecierea suficienței probatoriului și prestația în calitate de acuzator de stat în instanța de judecată*),

lit.b) - aplicarea necorespunzătoare a legislației, dacă acest lucru nu este justificat de schimbarea practicii de aplicare a normelor stabilite în sistemul de drept (*în partea ce ține de calificarea juridică a acțiunilor lui XXXXXX, contrar recomandărilor formulate în Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr.17 din 07.11.2005, despre practica judiciară în cauzele din categoria infracțiunilor privind viața sexuală*).

Circumstanțele agravante și atenuante

Circumstanțe atenuante sau circumstanțe agravante, în legătură cu comiterea abaterii disciplinare, nu au fost identificate.

Mențiuni dacă procurorul tras la răspundere disciplinară a fost sau nu reprezentat în fața Inspecției procurorilor

Domnul Oleg Rusu nu a apelat la servicii de reprezentare în fața Inspecției procurorilor.

Mențiuni despre aducerea la cunoștință procurorului a materialelor dosarului de procedură disciplinară

Materialele procedurii, scanate, au fost expediate dlui Oleg Rusu la adresa de email XXXXXX, la data de xx.xx.2023.

Mențiune dacă pe marginea raportului Inspecției procurorilor este depusă referință

Pe marginea raportului privind rezultatele verificării sesizării cu privire la fapta ce poate constitui abatere disciplinară nu a fost depusă referință.

În contextul verificărilor efectuate și a concluziilor trase din raționamentele logico-juridice expuse *supra*, în conformitate cu art.36-38¹ alin.(2), 40-48, 49 alin.(1) lit.b) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, prevederile Regulamentului cu privire la organizarea, competența și modul de funcționare a Inspecției procurorilor, aprobat prin ordinul Procurorului General interimar nr.19/35 din 29 iulie 2016, având în vedere identificarea temeiurilor pentru angajarea răspunderii disciplinare.

În contextul verificărilor efectuate și a concluziilor trase din raționamentele logico-juridice expuse în raportul privind rezultatele verificării sesizării cu privire la fapta ce poate constitui abatere disciplinară, în conformitate cu 49 alin.(1) lit.b) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, prevederile Regulamentului cu privire la

organizarea, competența și modul de funcționare a Inspecției procurorilor, aprobat prin ordinul Procurorului General interimar nr.19/35 din 29 iulie 2016, având în vedere identificarea temeiurilor pentru angajarea răspunderii disciplinare.

Comiterea abaterii disciplinare de către procurorul O. Rusu este confirmată de sesizarea procurorului-șef interimar al Secției judiciar-penale, Sergiu Bursacovschi, pe faptul pretinselor abateri disciplinare comise de către procurorul vizat supra.

Ca circumstanțe atenuante sau circumstanțe agravante care are influență asupra aplicării sancțiunii disciplinare nu au fost identificate.

În cadrul examinării procedurii disciplinare în cadrul Colegiului, procurorul O. Rusu nu s-a prezentat, depunând o cerere, prin care a solicitat examinarea cauzei în lipsa dânsului, la fel menționând că circumstanțele invocate în decizie și raport le recunoaște și roagă aplicarea celei mai blânde sancțiuni disciplinare.

Analizând în ansamblu materialele acumulate în cadrul verificării prealabile a temeiurilor de tragere la răspundere a procurorului în Procuratura în procuratura raionului Drochia, Oleg Rusu, audiind toți participanții, Colegiul de disciplină și etică ajunge la concluzia că procurorul O. Rusu și-a îndeplinit necorespunzător obligațiile de serviciu prevăzute în art.38 lit.a)și b) din legea cu privire la Procuratură “îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu și aplicarea necorespunzătoare a legislației”, fapt pentru care poate fi sancționat disciplinar.

În contextul celor expuse și în conformitate cu prevederile art. art. 38,39,41,50,51,52,84,85 al Legii Republicii Moldova nr.3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratură, pct.68 lit.a),71,73,74, 77 lit.a), 78 din Regulamentul privind organizarea și activitatea Colegiului de disciplină și etică, Colegiul-

HOTĂRĂȘTE:

1 A aplica procurorului în Procuratura în procuratura raionului Drochia Oleg Rusu sancțiunea disciplinară - avertisment.

2 Hotărârea poate fi contestată în termen de 5 zile lucrătoare de la data pronunțării prin intermediul colegiului, la Consiliul Superior al Procurorilor.

Președintele Colegiului de
disciplină și etică:

Vladislav GUȚAN   ___ semnat___

Membrii Colegiului:

Victor COMERZAN   ___ semnat ___

Octavian LAZAREV   ___ semnat _____

Oleg TELEVCA   ___ semnat___

Pavel ȚURCAN   ___semnat___

Alexandru LOZAN   ___semnat___

Elena CAZACOV   ___semnat___